

NAMN ATT MINNAS

JONAS NORDENSON

Det väckte en viss uppmärksamhet, när Jonas Nordenson vid ingången av januari, med endast två riksdagar bakom sig, avsåde sig sitt förstakammarmandat. Stockholmshögern hade, enligt uppgift inte utan ett visst besvär — det gällde dels att övertala honom, dels att övertala hans väljare — fått honom placerad i första kammaren och besvikelsen var stor, då han efter så kort tid och med så kort varsel drog sig tillbaka. Det är nämligen ont om företrädare för näringslivet i riksdagen, framför allt sådana med Jonas Nordensons intellektuella utrustning.

Just med tanke på denna utrustning kom emellertid det steg han tog knappast som någon överraskning för hans vänner och bekanta. Den officiella motiveringen för hans avsägelse var att han som nyutnämnd direktör för Exportföreningen inte ansåg sig ha tid att förena denna befattning med riksdagsmannaskapet. Men den reella torde ha varit att han inte stod ut i riksdagen längre. Liksom sin far, Harald Nordenson, är han en konstitutiv intelligensaristokrat, men till skillnad från denne, som härdade ut i första kammaren i hela femton år och därutöver varit ordförande för Stockholmshögern i två år, har han inte lärt sig att *gladly suffer fools*.

Jonas Nordenson är till följd av hela sin läggning dömd att misslyckas som politiker. Han är inte bara en typisk intelligensaristokrat utan också en typisk teknokrat. Med otåligheten och arrogansen hos den lika snabb- som

klartänkte, den lika skarp- som djupsinnige förenar han expertens fanatiska vilja till objektivitet och fakticitet. Han tycker lika illa om oklara, suddiga och slappa formuleringar som oriktiga eller missvisande sakuppgifter. Är det något han inte kan stå ut med så är det känslotänkande resp. demagogi, speciellt inte i förening — som vanligen brukar vara fallet — med omständlighet och banalitet. Det är under sådana omständigheter inte svårt att inse att tiden i riksdagen måste ha blivit till en plåga för honom, som till sist gjorde det nästan fysiskt omöjligt för honom att förmå sig att bestiga talarstolen.

Denna läggning framträdde klart redan under åren i Uppsala, där Jonas Nordenson tillsammans med sina nära vänner Sven Ersman, Sture Linnér och Wilhelm Odelberg bildade ett väl sammansvetsat kotteri. Det var ett kotteri, som vid mitten och slutet på 40-talet angav tonen i studentkåren i allmänhet och i synnerhet på Stockholms nation, vilken Jonas Nordenson regerade både som andre och förste kurator. Genom en mild intellektuell terror, ett slags upplyst despotism, tyranniserade dessa herrar studentopinionen och den inte minsta uppmärksamheten väckte den brådmogne Jonas Nordenson. Man betraktade med skräckblandad förtjusning detta intellektuella underbarn; en lång gänglig figur med goggles på den markerade profilen, ett sardoniskt leende i mun-gipan och en nonchalant ledighet i uppträdande och klädsel, som kunde

föra tanken till en blandning av lord Peter Wimsey och Erik Boheman.

År 1946 tog Jonas Nordenson en pol. mag. och två år senare en lic. i nationalekonomi. Samma år blev han forskningsassistent i Industriens utredningsinstitut och 1951 institutets chef, en befattning som före honom innehafts av bland andra hans fars gamle vän Ivar Anderson. Det var under denna tid han tillsammans med likasinnade som Tore Browaldh och Axel Iveroth tog initiativet till Studieförbundet Näringsliv och Samhälle. Om detta yttrade en framstående bankdirektör: "Det är de där förbannade pojkarna som vill ha 500.000 kr för att ta reda på om de är sossar eller inte!" Efter som Jonas Nordenson småningom — låt vara för en kort tid — blev högerriksdagsman, måtte han i alla fall ha kommit underfund med att han inte var sosse, men mycket mer var det väl knappast. Han är inte någon parti-

man. Ett tag skulle han komplettera signaturen "Politiska örat" i tidskriften OBS! med — "Ekonomiska näsan" — med tanke på hans profil en utmärkt välvald signatur — men han tröttnade efter ett par gånger. Den avskyvärda förenkling, som ligger i varje populär framställning, särskilt om den dessutom bör ha en politisk tendens, bjöd honom emot.

År 1954 kom han över till Grängsbergsbolaget, där hans gamle vän Sven Ersman då redan varit i tre år och vars chef Erland Waldenström han lärt känna via Industriens utredningsinstitut. Småningom kom även Sture Linnér och en annan Uppsalavän, Thorsten Hultman, till detta fadershus och med Erland Waldenström som mentor bildade de en brain-trust, som lät tala om sig. Jonas Nordenson var bolagets försäljningsdirektör till 1957, då staten inlöste LKAB och han blev direktör för LKAB:s och TGO:s ge-

mensamma försäljningsorganisation, Malmexport. I och med att han låtit övertala sig att bli riksdagsman tyckte han inte att han kunde fortsätta med Malmexport utan återgick 1962 till TGO med uppgift att ansvara för utvecklingsarbete och långtidsplanering. Erbjudandet att bli chef för Exportföreningen — som kom ganska naturligt med tanke på de speciella meriter han förvärvat i TGO och Malmexport — räddade honom som sagt från riksdagen och nu är han alltså på nytt uteslutande försäljningschef — låt vara denna gång för hela Sverige.

Han lär trivas med jobbet. Det sägs till och med att han inte beklagar sig över den omväxling det innebär att

ha bytt ut den högst akademiska miljön på Grängesbergbolaget mot den mera praktiskt-materialistiska på Exportföreningen. Låt vara att han inte är fullt lika umgängesam som sin företrädare Torsten Vinell — det är lite längre mellan gnäggen — men han är road av export som en, inte bara intellektuell sport. Jonas Nordenson är nämligen, bakom sin lätt dyspeptiska intellektualism, något av en sportsman. Han är en entusiastisk seglare med en underbar båt och spelar gärna golf. Att han dessemellan gärna läser en god bok behöver inte nödvändigtvis betyda en nedgång i den svenska exportkurvan.

G. U.